

הַלְבּוֹת שֵׁבֶת סִימָן רַמֶּד

ביורים ומוספים

[משנה ב ס'ק י]

אף שהוא מפרקם שעשוה זה לזרק ישראל, מפרק, שזה לא נקרה עדין מלאת ישראלי⁽³⁾ וכור, קאמ קיה קאניז'הוּרי קספת אוקם בשפט סמוך לפנין, אין כמון קבר, משום פרואית העין⁽⁴⁾.

(13) וכן מי שצוווה לנכרי לעשות עבורי געלים, כתוב לקמן (ס' רגב ס'ק ב) שאף שרוואה את הנכרי עשוה את הנעלמים בשפט, מ"מ אין צורך למסחות בו, ואפיול אם לא קוץ עמו, כיון שעדרין לא נקרא שם ישראל עליהן, שהרי אם ירצה הנכרי יכול למחרן לאחר וレスות עבורי הישראל געלים אחרות, וכן נחשב הדבר שאין עוסק במלאכת הישראל.

(14) ולגבי ישראל שעובר נכרי שנגע את פשנתו בהצרו של הישראלי, כתוב בשעה"ץ לפקן (ס' רגב ס'ק י) שנכן להקנות לנכרי את הפשתן בערב שבת כדי שייהה שיריך לנכרי, והוא יהא מותר לנערו בחצר הישראל, אם עושה כן בקבលנות, וכן מנהג העיר לעשות כן בקבלהות.

[משנה ב ס'ק טו]

כדי לשקעם בהבן, על כן חשבוהו כמחברה, ואץך למחות בקידר⁽⁵⁾.

(15) וכן ישראל של שבונה בית עבורי גוי, ולוקח קבלן גוי להמשיך את המלאכה בשבת, כתוב בש"ת מנהת יצחק (ח' סי' ל) שמוטר לשעתו כן, משומש של האיסטר במלאת מחורר הוודקה, כשמתוון הנכרי בית של ישראל, אבל לא בשבתית הוא של נכרי, וכמבואר לעיל (ס' קיד) שאפיול אם רק האבנים והקורות הן של הגוי הרוי והמותר. וכל זה ודוק באשינו קובע את מלאתו בשבת, אך אם קובע את מלאתו רק לשבת, הדרור אסור, מבואר בש"ע לפקן (ס' רמו ס'א).

[משנה ב ס'ק טז]

עין לקמה מה שכתבנו בז'ו⁽⁶⁾.

(16) שם (ס'ק כ) כתוב, שבידיעך לאחר סיתות האבנים ותיקון הקורתה, אם האינו יהורי עשה זאת בקבלהות, יש לסתור על דעת רגנו תם ולהתיר לשקעם בהבן.

ביה"ל ד"ה או קוצר

ועלין אץך עין לפקעה⁽⁷⁾ וכור, דרכו לשפכ' לפטלים בעצמו את השכירות שתקחי לשכירים, וכן לא נקרה تو שם קבקעתן בפנין⁽⁸⁾.

(17) ולהת לנכרי כלים שאינם במחורר, כדי שועשה בהם מלאכה במקומות מפורטים, כשלב בני העיר נהוג ליתן לנכרי בקבלהות, כתוב לפקן (ס' רגב ס'ק כה) שמתורה, משומש שלא ובוואו לחושו שהוא שכיר יומם, ואין איסור בו אלא כעשה את המלאכה בבית הישראל.

(18) ובמנין, שהונאה הוא שהקובלן הישראל שוכר את פעוליו הנכרים שכורי יום, כתוב בש"ת אגדות משה (או"ח חד"ד ס' נב) שאף אם יוכרים בקבלהות יהירה אסורה להעבידם בשבת, שכן שכולים יודעים שנוגדים לשכירים יומיים, יבוואו לחוש בו טמא שכורי יום הם אצלם, ואיסור להעטיקם מעיקר הדין.

[משנה ב ס'ק יג]

וְקָאָרְנוּתִים הַשְׁגַׂו עַל טָעָמוֹ, וְדָעַפּוּ דָּאיַן נְפָקָא-מִתְּהַעֲנָה בְּעֵהָה בְּפִנֵּי רְבִים לְחַחִידָה⁽⁹⁾ וּכְרִ, וְהַפְּהָא אֲפָלוּ אָם נָאָמֵר דָּרְשֵׁל נְבִים לְפִאָה חַשְׁדָא, מִפְּלָקְוּם הַסְּפִים הַפְּגָנִ-אַבְּרָכִים שָׁאַיַּן לְהַפְּרִיר לְבָנָות בִּית-הַקְּנֵסֶת בְּשֵׁבֶת בְּקִבְּלָנוֹת, אַיְאָחָלְלָהָה⁽¹⁰⁾ וּכְרִ, מִפְּרִיר לְבָנָוֹת בְּקִבְּלָנוֹת⁽¹¹⁾.

(10) ובביאור דברי אחים אל, כתוב האיר (ס' קיד) שאדרבה, באיסטור דרבנן הורשים לחشد גם בשל ריבים, משום שקל בעיניהם לעבור על אישור דרבנן, ודוקא באיסטור דאוריתיא מבואר ברמ"א (יו"ד סי' קמא סי' ד) שאין חשובים לחشد בשל ריבים.

והו סוף המהרש"ם (דעת תורה סי' א) בשם שות מהרי"א (או"ח סי' ג), שלבי בני בית הבנשת יש לחוש שהוא שמא יאמרו שלזרע מצוות בניה בית הבנשת עוברים הם על האיסטור זיווחdom לעוברי עבירה בשוגן. ובduration המג"א הסובר בששל ריבים מותר, בגין בשו"ת נרע ביהודה (או"ח מהדורות סי' קג), שאדרבה, ככל שהאיסטור יותר חמוץ, כן יש לחוש יותר לחشد [כמ"בואר בתוס' ראש השנה כד, ב)], ובין שהתריר בשל ריבים אפילו באיסטור דאוריתיא, כל שכן שהתריר כאן שאיןו אלא אישור דרבנן.

והgor בעיר שוכנה כרכם, ועובדו העיריה מפניהם את הובל בשפת, כתוב בש"ת מנהת יצחק (ח' סי' קה) שבמקומות שנago בכר הירר יש למד עליהם זכות שגם אם מפניהם את הובל מהצרו של כל אחד ואחד, מ"מ זה נחשב כשל ריבים שאין בהם חש, ואף על פי שהעיריה לקחת מיטס על קה, מ"מ לא גוע הדבר מכבלותן, כיון שיבולים הם לעשות זאת באיה יום שירצע, וגם אין בכר אלא אישור דרבנן שהורי במנינו אין רשות הרבים דאוריתיא, ושאר המלאכות הנעשה על יוזיהם בשעת פינתי הובל לא איכפת לנו שעשים אותם על דעת עצם, כיון שליהודים הגויים שם אין שיעשו זאת דוקא באופן זה, וכן אין כוה חילול השם. והו סוף שהתריר וזה הוא בין לדעת המג"א שברבים אין חש, ובין לדעת החולקים עליו, כיון שידוע שהעיריה עשויה כן, ולא שיריך חש, וגם אין שלאל שיריך באופן אחר הרוי וזה נחשב כגרף של עי. וכל הוא למד זכות על מקומ שנהגו בכר להיריה, אבל אם לא נהגו הירר כתוב שם שאסרו.

וסיים בש"ת מנהת יצחק שם, שבאופן זה, ראוי להזכיר מערב שבת את מיכלי האשפה אל מוחץ להצהרות היהודים אל ההורוב, ובכפי שכבת המג"א שתיקון הרוחב לא נקרה על שם ירושל געדר, שהאשפה היא הפלקר, ובכפי המבואר בש"ע לפקן (ס' רגב סי' א) שモותר למכור לנכרי סמוך לחשייכה, אם יצא הנכרי מפתח בית הישראל מבעוד יומם.

(11) וטעם זה, כתוב המג"א (ס' קיד) ששיריך יותר לגבי בניה בית הבנשת, אך תיקון הרוחב בפני הובל איינו נקרה כל כרך על שם ירושל.

ושוחטים היוצאים לשוחות בחוץ לארכ' בעיר של גויים ואין שם ישוב ירושל, כתוב בש"ת שבת דהלי (חו"ד סי' עב) שאין הרם הראשים לשעות מלאתם בפרהסיא ביום טוב שני של גליהות, משום חילול השם, כיון שדבר כזה עולם להתפרט מידי מקום ישוב יהודים שבאותה מזינה, ויש בו זה ולול חמור ביום טוב שני. ועד, שיש לחוש טמא יאמרו הנכרים שירושים טוב שני של ירושל הוא, שירושל מולדים ביום המקודש להם, ויש בו חילול השם.

(12) ואם לא ירצה הנכרי לבנות בקבלהות, ויש חש טמא יתבטל בכר בנין הבית הבנשת למורי, כתוב לפקן (ס' רעו ס' כב) שירican שאקו על ידי שירותי מorth.

